

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg,
1240 København K

FORSVARSMINISTEREN

28. september 2018

Hermed fremsender jeg min redegørelse til beretning 20/2017 om statsregnskabet for 2017. Redegørelsen omhandler de overvejelser og foranstaltninger, som beretningen har givet anledning til.

Jeg konstaterer med tilfredshed, at Rigsrevisionen samlet set vurderer, at Forsvarsministeriets regnskab er rigtigt og i alle væsentlige henseender overholder bevillingerne og disponeringsreglerne.

Utilfredsstillende styring af byggeprojekter i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

Jeg tager til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse ikke har styret de udvalgte byggeprojekter i overensstemmelse med god offentlig økonomistyring og forvaltning, og at det ikke i tilstrækkelig grad er dokumenteret, at de udvalgte byggeprojekter er gennemført sparsommeligt i henhold til pris, tid og kvalitet. Jeg tager samtidig til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at byggeprojekterne ikke har været igangsat med afsæt i et velbegrundet idé- og programoplæg, under hensyn til pris, tid og kvalitet, samt et solidt projektstyringsgrundlag.

På baggrund af Rigsrevisionens kritik har jeg bedt Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udarbejde en plan for håndtering af den rejste kritik. Konkret skal der implementeres en ny projektmodel med et opdateret projektstyringsgrundlag, der skal styrke dokumentation og styring af fremtidige byggeprojekter i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har udarbejdet en konkret tids- og handleplan for implementeringen, som vil være afsluttet med udgangen af 2019. Forsvarsministeriet vil løbende følge op på implementeringen af projektmodellen i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, ligesom modellen forud for den endelige implementering vil blive eksternt kvalitetssikret.

Forsvaret er udfordret af mangel på personale til de nye skibsbaserede helikoptere

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen vurderer, at Forsvaret samlet set ikke i fuldt omfang har formået at uddanne personel rettidigt til at bemane strukturen for SEAHAWK-helikopterne. Rigsrevisionen påpeger, at det har haft konsekvenser for opgaveløsningen samt at der er risiko for, at Forsvaret ikke rettidigt får det planlagte udbytte ud af SEAHAWK-helikopterne.

I forhold til bemandsingssituation kan jeg oplyse, at Værnsfælles Forsvarskommando arbejder med forskellige tiltag til afhjælpning af udfordringerne. Der er således foretaget interne omprioriteringer i Forsvaret og der arbejdes på at fastholde teknisk personel efter den pensionspligtige alder.

Jeg kan endvidere oplyse, at Værnsfælles Forsvarskommando overvejer, om der kan igangsættes andre tiltag for at forbedre bemandsingssituationen på den korte bane, herunder bl.a. specialisering af teknikere. På den lange bane handler det om fortsat fokus på rekruttering og fastholdelse af flymekanikere, ikke kun til SEAHAWK men til alle Forsvarets flytyper.

Jeg vil afslutningsvis bemærke, at SEAHAWK helikopteren, på trods af ovennævnte udfordringer, opnåede Fuld Operativ Kapacitet til tiden og har overtaget LYNX opgaver i Nordatlanten. SEAHAWK kapaciteten er således indsat nationalt og har også været indsat sammen med det danske maritime bidrag til NATO's stående flådestyrke.

Mangler i Forsvarsministeriets it-sikkerhed

Indledningsvis vil jeg bemærke, at jeg tager kritikpunkterne til efterretning og anerkender, at vi fortsat har udviklingspotentialer. Der er overalt i hele forsvaret og staten fokus på en fortsat styrkelse af cybersikkerheden, og det er i den erkendelse, at vi allerede har iværksat en række meget omfattende initiativer på it-sikkerhedsområdet, som led i det seneste forsvarsforlig.

Jeg noterer mig Rigsrevisionens kritik vedrørende manglende oprydning i brugerkonti, herunder konti med administratorrettigheder. Jeg kan oplyse, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse har foretaget oprydninger i konti og har etableret en fortløbende kontrol for at styrke opfølgningen på området.

Rigsrevisionen finder, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse ikke har forhindret, at personer, fx konsulenter, kan koble eget udstyr på det sikrede netværk, når de har fysisk adgang til Forsvaret. Jeg vil i den forbindelse understrege, at tilkobling til Forsvarets systemer kræver fysisk adgang til et af etableringerne i Forsvarsministeriets koncern. Det forudsætter derudover, at man har kendskab til brugerkonti og passwords. Jeg skal afslutningsvis gøre opmærksom på, at de forskellige netværk har forskellige sikringsniveauer.

Højere klassificerende netværk er således yderligere fysisk sikret i forhold til lavere klassificerede netværk.

Rigsrevisionen fremhæver desuden, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse ikke regelmæssigt gennemgår loggen for at kontrollere, om fremmed udstyr er eller har været koblet på netværket. Jeg kan oplyse, at der arbejdes på at etablere en løsning, der sikrer dette.

I relation til Rigsrevisionens kritik af den manglende risikovurdering af et eksternt placeret serverrum og to it-faciliteter, der skal tage over i tilfælde af nedbrud, kan jeg oplyse, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse efter revisionen har gennemført den manglende risikovurdering af serverummet og it-faciliteterne.

Rigsrevisionen anfører i beretningen om statsregnskabet for 2017, at et nedbrud i den primære it-infrastruktur, herunder serverrum, kan have konsekvenser for de operative muligheder. Jeg medgiver, at det er korrekt, at den alternative infrastrukturens kapacitet ikke er tilsvarende den primære, men jeg kan oplyse, at i tilfælde af udfald er det Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelses vurdering, at den fortsat kan dække de kritiske operative behov. Når det er sagt, så arbejder Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse på at udvide kapaciteten.

Det bemærkes, at redegørelsen samtidig sendes til Rigsrevisionen til efterretning.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen